

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ СОЛЬФЕДЖІО ДЛЯ ДЖАЗОВИХ ТА ЕСТРАДНИХ МУЗИКАНТІВ

Тормахова Вероніка Миколаївна,

кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва

Київського національного університету культури і мистецтва

ORCID ID: 0000-0003-3821-0655

Scopus Author ID: 57734222200

ResearcherID: E-8138-2019

У статті розглядаються інноваційні підходи до викладання сольфеджіо для джазових та естрадних музикантів, де враховується специфіка жанрів, орієнтованих на імпровізацію, гармонічне мислення й ритмічну різноманітність. Особлива увага приділяється інтеграції сучасних технологій у навчальний процес, що дає змогу значно підвищити ефективність занять.

Сольфеджіо визначається як базова дисципліна в системі музичної освіти, яка спрямована на розвиток слуху, відчуття метроритму, гармонії та навичок читання нотного тексту з аркуша. Для джазових та естрадних виконавців, особливо вокалістів, знання сольфеджіо є ключовим інструментом для роботи з інтонацією, фразуванням і стилістикою виконання. Розглянуто різноманітні форми та методи роботи, серед яких вокально-інтонаційні вправи, сольфеджування, написання музичних диктантів і слуховий аналіз.

У статті акцентується важливість використання сучасних цифрових технологій, як-от GarageBand, MuseScore, Synthesia, EarMaster, Musicca та інші. Ці програми дають студентам можливість створювати мелодії, гармонізувати їх, виконувати ритмічні вправи, а також тренувати слух і пам'ять. Зокрема, GarageBand сприяє розвитку творчих навичок шляхом експериментів із джазовими стандартами, а EarMaster забезпечує можливості для інтерактивного слухового аналізу й виконання вправ на розвиток відчуття метроритму. Synthesia допомагає вдосконалити техніку гри на фортепіано, а MuseScore та інші нотні редактори спрощують процес створення гармонічного супроводу та написання музичних диктантів.

Розвиток ритмічної культури, відчуття гармонічного руху та здатності до імпровізації розглядається як основа підготовки професійних джазових і естрадних музикантів. Упровадження інноваційних технологій у викладання сольфеджіо не лише розширює традиційні методи навчання, а й робить їх інтерактивними, цікавими й орієнтованими на сучасні потреби музикантів.

Ключові слова: сольфеджіо, джазові музиканти, естрадні музиканти, музична освіта, інноваційні технології, слуховий аналіз, ритмічні вправи, імпровізація, гармонічне мислення, вокально-інтонаційні вправи, музичні диктанти.

Tormakhova Veronika. Innovative approaches to teaching solfeggio for jazz and pop musicians

The article considers innovative approaches to teaching solfeggio for jazz and pop musicians, which take into account the specifics of genres focused on improvisation, harmonic thinking and rhythmic diversity. Special attention is paid to the integration of modern technologies into the educational process, which allows significantly increasing the effectiveness of classes. Solfeggio is defined as a basic discipline of music education, which is aimed at developing hearing, a sense of metrorhythm, harmony and skills in reading musical text from a sheet. For jazz and pop performers, especially vocalists, knowledge of solfeggio is a key tool for working with intonation, phrasing and style of performance. Various forms and methods of work are considered, including vocal and intonation exercises, solfeggio, writing musical dictations and auditory analysis. The article emphasizes the importance of using modern digital technologies, such as GarageBand, MuseScore, Synthesia, EarMaster, Musicca and others. These programs allow students to create melodies, harmonize musical compositions, perform rhythmic exercises, and train their hearing and memory. In particular, GarageBand promotes the development of creative skills by experimenting with jazz standards, and EarMaster provides opportunities for interactive auditory analysis and exercises to develop a sense of metronomy. Synthesia helps improve piano technique, and MuseScore and other musical score editors simplify the process of creating harmonic accompaniment and writing musical dictations. The development of rhythmic culture, a sense of harmonic movement, and the ability to improvise is considered the basis for the training of professional jazz and pop musicians. The introduction of innovative technologies in teaching solfeggio not only expands traditional teaching methods, but also makes them interactive, interesting, and focused on the modern needs of musicians.

Key words: solfeggio, jazz musicians, pop musicians, music education, innovative technologies, auditory analysis, rhythmic exercises, improvisation, harmonic thinking, vocal and intonation exercises, musical dictations.

Вступ. Сольфеджіо є базовою дисципліною музичної освіти, яка спрямована на розвиток музичного слуху, відчуття метроритму, гармонії та здатності читати музичні твори з аркуша. Для джазових і естрадних музикантів ця дисципліна є особливо важливою через специфіку жанрів, що базуються на імпровізації. Для вокалістів сольфеджіо виступає інструментом розвитку голосу. Регулярні вправи на інтонування інтервалів, акордів і ладів допомагають точно відтворювати

складні мелодії з відхиленнями й модуляціями та підтримувати гармонічну основу твору без акомпанементу. Ця дисципліна формує навички роботи з фразуванням, динамікою та дотриманням стилістики виконання, що є основою як підготовленого сценічного виступу, так й імпровізації. В умовах роботи в студії, де важливо швидко та точно записувати партії, знання сольфеджіо дає змогу музикантам одразу розуміти мелодичну та ритмічну структуру твору й адаптуватися до різних

стилів і зміни тональностей, що підвищує їхню професійну ефективність. Потрібно оновлювати методичні підходи, які можуть використовуватися під час навчання сольфеджіо, що й зумовлює актуальність дослідження.

Матеріали та методи. Сучасні вітчизняні дослідники активно досліджують різні аспекти підготовки естрадно-джазових вокалістів, зокрема розвиток метроритму, виконавської техніки, творчих навичок і впровадження інноваційних підходів у мистецькій освіті. У роботі О. Васильєвої і А. Пащенко [1] представлено альтернативні підходи до розвитку відчуття метроритму в естрадних співаків. Особливу увагу приділено інноваційним методикам, що враховують специфіку естрадно-джазового виконавства. У статті В. Дорофєєвої [2] досліджується роль музично-теоретичних дисциплін у сучасній мистецькій освіті. Авторка аналізує поєднання традиційних та інноваційних підходів у навчальному процесі. Публікація О. Мальцевої [3] присвячена питанням підготовки професійних естрадно-джазових вокалістів у закладах вищої освіти. Акцент зроблено на формуванні виконавських навичок у контексті сучасних освітніх парадигм. У навчальному посібнику З. Рось [4] висвітлено методичні аспекти розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків. Авторка пропонує практичні рекомендації для вдосконалення виконавського мистецтва. У статті Т. Самаї [5] розглядаються особливості музичного метроритму в естрадно-вокальному виконавстві. Авторка аналізує вплив метроритму на якість виконання і пропонує методичні засоби його розвитку. Монографія Г. Смаглій [6] пропонує всебічне дослідження теоретичних основ музики. Здійснюється аналіз ритміки, мелодики та гармонії, що має значення для підготовки фахівців у галузі музичного мистецтва. Робота В. Тормахової [7] зосереджується на розвитку творчих навичок у студентів за допомогою занять джазовим сольфеджіо. Авторка акцентує увагу на педагогічних методах, що сприяють музичному розвитку. У дослідженні групи авторів: Н. Дрожжиної, О. Єрошенко, С. Давидова, В. Щепакіна, Г. Бреславець та В. Осипенко [8] – аналізується місце вокального мистецтва в контексті інтеграції суспільства майбутнього. Висвітлено важливість адаптації естрадно-джазового вокалу до сучасних соціокультурних змін. Розглянуті праці вітчизняних дослідників охоплюють широкий спектр тем, пов'язаних із підготовкою естрадно-джазових вокалістів: розвиток метроритму, виконавської техніки, творчих навичок, удосконалення навчального процесу й інтеграція традиційних і новітніх методик у мистецьку освіту. Увага приділяється як теоретичним аспектам, так і практичним рекомендаціям, спрямованим на вдосконалення професійної підготовки музикантів. Нагомість застосування сучасних цифрових технологій для занять сольфеджіо ще не отримало належного висвітлення у вітчизняному музикознавстві, що відкриває перспективи для подальших досліджень.

У процесі дослідження було застосовано такі методи: аналітичний – для визначення ключових підходів до викладання сольфеджіо та специфіки навчання джазових і естрадних музикантів; спостереження

й експериментальний – для практичного впровадження цифрових інструментів у навчальний процес і аналізу їх ефективності на уроках сольфеджіо; порівняльний – для оцінювання результатів традиційного й інноваційного підходів до навчання; інтерактивний – для включення творчих завдань, імпровізацій, слухового аналізу та написання музичних диктантів із використанням програмного забезпечення.

Результати. Музично-теоретичні дисципліни посідають важливе місце в підготовці музикантів, оскільки формують основи професійної майстерності та розвивають ключові навички для виконання музичних творів. Г. Смаглій зазначає: «Серед чисельних дисциплін, які вивчають музичне мистецтво у різних аспектах, досить велике місце займають музично-теоретичні» [6, с. 5]. Задля формування музичних компетенцій, які відповідають потребам ХХІ століття, виникає нагальна потреба в інтеграції сучасних технологій у викладання сольфеджіо. Інтерактивні додатки для тренування слуху чи онлайн-платформи для вивчення ритміки значно підвищують ефективність і доступність навчального процесу. В. Дорофєєва підкреслює, що музична освіта має інтегруватися в сучасний мистецький контекст, адаптуючись до змін у суспільстві та відповідаючи на виклики глобалізації: «Музична освіта не може залишатися поза загальному мистецькими тенденціями та опиняється у вирі глобального реформування та впровадження новацій» [2, с. 506]. У цьому контексті особливу увагу привертає необхідність системного підходу до роботи з вокалістами, що дає змогу цілеспрямовано формувати їхні професійні навички. Як зазначає О. Мальцева, «системний підхід до вибору методів і форм роботи зі студентами, які навчаються естрадно-джазовому вокалу, дає змогу поступово в них формувати комплекс професійних компетентностей у галузі естрадно-джазового мистецтва, зокрема знання теорії музики, володіння професійною вокальною естрадно-джазовою технікою, потрібною манерою звуковедення, імпровізацією та чистою інтонацією» [3, с. 116].

Робота на уроках сольфеджіо охоплює широкий спектр навчальних форм і методів, які дають змогу комплексно розвивати музичні здібності учнів, їх слухове сприйняття, пам'ять, навички аналізу та творчого самовираження. Група авторів зауважує: «Професійна підготовка естрадного виконавця передбачає засвоєння загальнотеоретичних, професійних та спеціальних знань і навичок» [8, с. 9].

На уроках сольфеджіо застосовуються різноманітні форми роботи, які спрямовані на розвиток слухових і творчих навичок, формування музичного мислення, пам'яті та підвищення рівня музичної підготовки учнів. Однією з ключових форм роботи є вокально-інтонаційні вправи, які мають багатофункціональний характер і сприяють ефективній самопідготовці студента. Ці вправи передбачають виконання мелодій і гармонічних послідовностей колективно або індивідуально, як а капела, так і з гармонічним супроводом. Вони можуть бути одноголосними чи багатоголосними, включати спів гам, ладів, інтервалів, акордів, ступенів ладу

та мелодичних зворотів. Завдяки таким завданням учні розвивають відчуття тональності та формують слухову базу для сольфеджування й читання нотного тексту.

Основним видом роботи на уроках сольфеджіо є спів за нотним записом із використанням назв нот, складів або тексту. Він може бути колективним або індивідуальним, з акомпанементом або без нього. Для підготовки використовуються сольмізація, спів раніше вивчених мелодій, виконання ритмічного малюнка та проспівування окремих фраз, секвенцій. Ці методи сприяють розвитку точності інтонування, відчуття ритму та формуванню вокально-хорових навичок. На аудиторних заняттях функцію концертмейстера (для створення акомпанементу до вокально-інтонаційних вправ, які його потребують) виконує зазвичай викладач. Він також може використовувати різноманітні програми для створення акомпанементу, що дає йому можливість зосередитися на керуванні співом студентів.

Для роботи з вокально-інтонаційними вправами на уроках сольфеджіо також можна використовувати різноманітні програми, які спрощують створення аранжувань, акомпанементу або допомагають працювати з мелодіями та гармонією. Наприклад, програма MuseScore для створення нотних партитур дає змогу записувати мелодії із супроводом. Її перевагою є можливість експортування аудіофайлів для використання на уроках. Це особливо зручно для створення розспівок, гармонічних послідовностей або багатоголосих прикладів, де учень може доспівувати свою партію, тимчасово вимикаючи інші голоси, а потім перевіряти результат, вмикаючи всі партії разом. Навички роботи з такими програмами є корисними для вокалістів під час самостійних занять. Якщо вокаліст недостатньо добре володіє фортепіано, освоєння MuseScore допоможе йому створювати багатоголосі партії для колективного виконання або запису бек-вокалу. Таким чином, сучасні технології доповнюють традиційні методи навчання, роблячи їх більш інтерактивними й ефективними. Окрім MuseScore, існують й інші програми, які можуть стати корисними інструментами в роботі студента-вокаліста. Вони не лише доповнюють процес навчання, а й сприяють виконанню творчих завдань і розвитку музичного мислення.

Творчі завдання, як-от імпровізація та композиція, є засобом активізації навчального процесу. Учні можуть імпровізувати мелодії на заданий текст чи ритм, створювати варіанти мелодичних і ритмічних фраз, підбирати акомпанемент та записувати власні композиції. Ці завдання сприяють розвитку музичного слуху, закріпленню теоретичних знань і формуванню творчого мислення й ініціативи.

Для реалізації творчих завдань важливо використовувати інструменти, які дають змогу учням втілювати свої ідеї на практиці. Одним із таких інструментів є програма GarageBand, яка значно полегшує процес створення музики і допомагає розвивати творчі навички. Програма GarageBand – простий у використанні додаток для створення музики. Він є доволі зручним для гармонічних вправ, запису голосу з можливістю

накладання супроводу. Також можна його застосовувати для виконання творчих завдань – додавання другого голосу до мелодії, створення мелодії на заданий ритм, у певному ладі, жанрі та ін. В. Тормахова зауважує: «Осягнення теоретичних основ джазової і естрадної музики на уроках сольфеджіо шляхом виконання джазових стандартів, створення мелодій, імпровізацій, підбору акомпанементу та інших творчих форм роботи зробить заняття більш ефективними» [7, с. 67]. У програмі GarageBand можна використовувати мелодії і гармонічні схеми джазових стандартів у різних стилевих напрямках. Це дає змогу учням експериментувати з аранжуванням, підбирати супровід у стилях свінг, босанова, фанк, а також розвивати навички імпровізації та гармонічного мислення.

Для студентів, що хочуть краще опанувати фортепіано, існує програма Synthesia. Вона призначена для вивчення клавіатури, до її функцій входить: відтворення мелодичних вправ у різних темпах, візуалізація нот для співу. Synthesia підходить як для початківців, так і для тих, хто прагне вдосконалити свої навички. Вона допомагає засвоїти правильну постановку рук і аплікатуру завдяки підказкам, що показують, які саме пальці слід використовувати для кожної ноти. Це створює основу для техніки гри. Однією з головних переваг Synthesia є можливість регулювати темп відтворення мелодії, завдяки чому можна вчити складні ділянки композицій у комфортному темпі. Візуалізація нот у вигляді «падаючих блоків», які співвідносяться з клавішами фортепіано, допомагає краще зрозуміти розташування нот на клавіатурі, розвивати зорове сприйняття та музичний слух. У програмі також можна працювати з MIDI-файлами, що дає змогу грати улюблені мелодії, підвищуючи мотивацію до навчання. Можна вибирати окремі фрагменти твору для багаторазового повторення, що полегшує опрацювання складних переходів і рухів рук. Для тренування координації рук Synthesia пропонує грати кожною рукою окремо, поступово поєднуючи їх у процесі навчання. Завдяки вбудованому метрономові й підсвічуванню нот у реальному часі, студенти можуть покращувати почуття ритму та працювати над точністю виконання.

Важливою складовою уроків сольфеджіо є слуховий аналіз, який передбачає визначення на слух інтервалів, акордів, гармонічних послідовностей і мелодичних фраз, а також аналіз музичних творів. З. Рось відзначає вплив гармонічного аналізу на формування навички імпровізування: «...дуже важливим у навчанні вокальної інтерпретації та імпровізації є етап формування гармонічного мислення» [4, с. 37–38]. Ця робота спрямована на формування здатності слухати музику усвідомлено й визначати основні елементи музичної мови. Для підтримки та вдосконалення навичок слухового аналізу можуть використовуватися спеціалізовані програми, які створюють додаткові можливості для ефективного засвоєння матеріалу. Однією з таких є EarMaster – програма для тренування музичного слуху, яка допомагає студентам розвивати навички слухового аналізу. Ця програма є багатофункційною. У ній запропоновано

вокальні вправи для роботи з інтервалами й акордами а також надається можливість тренування мелодичного та гармонічного слуху. Готові завдання можна застосовувати для роботи на уроку. Вправи для розвитку точності інтонації та ритмічні вправи краще використовувати під час самостійної роботи. Слуховий аналіз у програмі представлений інтервалами, акордами різного типу (включно з джазовими акордами терцієвої та нетерцієвої будови). У програмі також наявні вправи на повторення або впізнавання ритмічних мотивів. Це допомагає розвивати відчуття метроритму. Програма EarMaster дає змогу записувати мелодії, які звучать, що розвиває навички написання одноголосного диктанту. Завдання, що передбачають спів заданих нот або створення мелодій, розвиває інтонацію та музичну пам'ять. Користувачі EarMaster можуть налаштувати програму відповідно до свого рівня підготовки, поступово переходячи від простих завдань до складніших. Важливим фактором є візуалізація: програма показує нотні приклади, клавіатуру чи гриф гітари, що допомагає краще розуміти теоретичний матеріал.

EarMaster є сучасним і зручним інструментом для самопідготовки, який допомагає швидко й ефективно вдосконалювати музичний слух. Серед його ключових переваг можна виділити автоматичний аналіз виконаних завдань, завдяки чому можна відразу побачити свої помилки та швидко їх виправити. Особливістю EarMaster є його здатність відстежувати прогрес користувача, що додає мотивації для подальшого розвитку. Завдяки великій кількості вправ, які охоплюють усі аспекти слухового аналізу – від ритмічних завдань до гармонічних послідовностей, – навчання стає цікавим і ефективним. Щоб максимально використати можливість програми, важливо дотримуватися кількох простих рекомендацій. Регулярні заняття протягом 15–30 хвилин щодня допоможуть закріпити навички. Ефективність підвищується, якщо поєднувати вправи у програмі з практичними заняттями на музичному інструменті чи вокалом. Крім того, використання EarMaster разом із підручниками чи нотними матеріалами сприятиме більш глибокому засвоєнню матеріалу.

Музичний диктант – одна з найскладніших форм роботи, що передбачає запис мелодій на слух. Вона допомагає формувати навички нотного письма та розвивати музичну пам'ять. Диктанти можуть бути ритмічними, тембровими, графічними чи перевірочними. Для їх підготовки використовуються вправи на запис знайомих мелодій, транспонування та ритмічне оформлення.

Сучасні технології значно спрощують процес написання диктанту під час самостійних занять. Програми для аранжування й набору нот, як-от Finale, Sibelius чи MuseScore, відіграють важливу роль у самостійній підготовці, адже вони дають змогу поєднати теорію з практикою. Вони не тільки замінюють нотний зошит, а й стають інструментом для глибшого розуміння музичних правил і розробки слухових навичок. Переваги програм під час запису диктантів очевидні: замість запису на папері студент може одразу вводити ноти в програму. Ця функція має кілька переваг: програма

дає змогу програвати записану мелодію частинами, тож можна почути свої помилки у висоті звуку чи ритмі. Також візуальне відображення нотного тексту допомагає краще зрозуміти співвідношення між тривалістю нот і паузами. За допомогою цих програм відбувається практичне вивчення правил нотного запису.

Програми автоматично застосовують правила групування тривалостей у тактах, правильного розташування ліг чи штилів. Це важливо для студентів, які прагнуть закріпити правила нотного письма в реальних умовах. Спрощує роботу й надає можливість більше часу приділяти аналізу, а помилки, які виникають, можна легко виправити без потреби переписувати весь диктант. У програмі наочно показано структуру акордів, гармонії чи ритмів. Це особливо корисно під час аналізу складних прикладів. Наприклад, можна бачити, який вигляд має тризвук у різних оберненнях або як записуються синкопи. У більшості програм підтримується функція відтворення нотного запису, де можна налаштувати темп, інструмент і навіть окремі голоси. Це дає змогу краще зрозуміти, як звучить певна мелодія чи гармонія. У програмах можна легко створювати багатоголосся, вводячи окремі голоси для гармонічного аналізу, що сприяє розвитку поліфонічного слуху. Користуючись програмами під час самостійних занять із сольфеджіо, слід починати з простих диктантів: вводити мелодії невеликого обсягу, поступово переходячи до складніших. Під час їх написання треба звертати увагу на правильне групування нот у тактах і на дотримання метра. До написаних мелодій можна створювати гармонічний супровід. Причому в програмі можна легко експериментувати з акордами, додаючи їх до мелодій, щоб краще зрозуміти гармонічну логіку. Після того як завдання вже виконано, слід відтворити (заспівати та програти) записані приклади, щоб закріпити зв'язок між нотним текстом і звуком.

У процесі професійної підготовки естрадного вокаліста розвиток відчуття метроритму має ключове значення. Як зазначено у статті Т. Самаї, «у сучасному вокальному виконавстві особливе значення мають прийоми роботи з музичним метроритмом, що є основним інструментом інтонаційно-динамічної передачі мелодичної та гармонічної структури твору» [5, с. 380]. Значну увагу приділяють ритмічним вправам: відтворенню ритмічних малюнків, читанню ритмічних фраз, виконанню багатоголосних ритмічних вправ. Недостатня увага до вивчення ритмічної культури джазу, рок- та поп-музики в освітніх програмах значно обмежує виконавські можливості вокалістів. Використання сучасних технологій, зокрема EarMaster, Musicca, або інших спеціалізованих програм, може допомогти ефективно долати ці прогалини. За допомогою EarMaster студенти можуть відпрацьовувати різні ритмічні патерни через інтерактивні вправи. Це дає змогу навчитися правильно відчувати й відтворювати складні синкоповані ритми, характерні для джазу та поп-музики. Як зазначають дослідники, «розвинуте відчуття ритму є надзвичайно важливим для естрадних співаків, оскільки воно є основою музики та допомагає

забезпечити точність і виразність виконання пісенного матеріалу» [2, с. 21]. Програма пропонує диктанти, де студент спочатку слухає ритмічний малюнок, а потім відтворює його через інтерактивний інтерфейс. Під час самостійних занять студент може налаштовувати ритмічні вправи під конкретні стилеві напрями, наприклад свінг, фанк, босанова. За допомогою EarMaster студенти можуть тренуватися у правильному розміщенні акцентів у синкопованих ритмах, що допомагає відчувати характерні особливості джазової ритміки.

У програмі Musicca можна вводити ритмічні схеми, аналізувати їх і слухати відтворення. Це допомагає зрозуміти правила метроритмічного групування та їх роль у створенні музичної драматургії. Під час групових занять використання цієї програми дає змогу вокалістам працювати з акомпанементом, аналізуючи взаємодію між вокальною партією та інструментальним супроводом. Використовуючи програму Musicca, можна створювати остинатні ритмічні фігури (патерни) та відпрацьовувати їх виконання разом із вокалом.

Використовуючи обидві програми, вокалісти можуть експериментувати з ритмічними структурами, застосовуючи принципи офф-біту, свінгу й інших елементів. Застосування EarMaster, Musicca та подібних програм дає змогу естрадним вокалістам розвивати відчуття метроритму більш ефективно, ніж у межах традиційних підходів. Виконання складних ритмічних вправ (із синкопами, поліметрією) з додаванням перкусії допомагає розвивати ритмічний слух. Такі програми не лише забезпечують навчальні вправи, а й створюють умови для глибшого усвідомлення музичних структур і художньо-естетичних принципів. Це сприяє форму-

ванню професійного рівня виконавця, його здатності працювати зі складними ритмічними завданнями і взаємодіяти з іншими музикантами ансамблю.

Висновки. Інтеграція сучасних технологій у навчання сольфеджіо для джазових та естрадних музикантів відкриває нові можливості для розвитку їх професійних навичок і підвищення ефективності освітнього процесу. Програми для аранжування та набору нот, як-от Finale, Sibelius, MuseScore та інші, слугують не лише технічним інструментом, але й потужним засобом для самопідготовки. Вони допомагають студентам краще зрозуміти музичну теорію, уникати помилок і вдосконалювати слуховий аналіз. Програмне забезпечення, зокрема EarMaster, забезпечує розвиток слуху завдяки інтерактивним вправам. Програми на зразок GarageBand інтегрують імпровізацію та аналіз джазової гармонії, створюючи умови для практичного засвоєння теоретичних знань. Виконання складних ритмічних вправ (синкопа, поліметрія) з використанням перкусії допомагає розвивати ритмічний слух. Завдяки ним групові заняття сприяють моделюванню ансамблевого виконання, спільному аналізу джазових стандартів та поп-хітів. Використання програм дає змогу студентам самостійно планувати графік занять, вибираючи зручний час і місце для практики, що підвищує мотивацію та зацікавленість у навчанні.

Таким чином, упровадження технологій у викладання сольфеджіо забезпечує інтерактивність, індивідуалізацію навчання та відповідність сучасним вимогам музичної освіти. Це не лише розширює можливості для засвоєння складного матеріалу, але й сприяє формуванню у студентів професійних навичок, необхідних для успішної музичної кар'єри.

Література:

1. Васильєва О. В., Пашченко А. В. Альтернативні методи розвитку відчуття ритму у естрадних співаків. Час мистецької освіти «Мистецька освіта: наукові дискусії»: зб. статей XII Всеукраїнської наук.-практ. конф. 24 березня 2023 р.). За заг. ред. А. В. Соколової. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. С. 20–26.
2. Дорофєєва В. Ю. Музично-теоретичні дисципліни у сучасній мистецькій парадигмі: традиції та новації. *Молодий вчений*, 2018. № 2 (54). С. 505–508.
3. Мальцева О. В. Підготовка професійного естрадно-джазового вокаліста в закладі вищої освіти. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2022. № 4. С. 113–117.
4. Рось З. П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків: навч. посіб. з метод. рек. Івано-Франківськ: СІМІК, 2019. 66 с.
5. Самая Т. В. Особливості музичного метроритму в естрадному вокальному виконавстві. *Арт-Платформа: Науковий альманах*. Київ, 2020. Т. 2, вип. 5. С. 366–385.
6. Смаглій Г. А. Теорія музики. Харків: Ранок, 2013. 392 с.
7. Тормахова В. М. Розвиток творчих навичок на уроках джазового сольфеджіо. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2023. Вип. 61, ч. 3. С. 64–68.
8. Drozhzhina N., Yeroshenko O., Davydov S., Shechepakin V., Breslavets H. and Osypenko V. Variety Vocal Art in the Context of Integration into Society of the Future. *Postmodern Openings*, 2022. 13 (4). P. 1–13.

References:

1. Vasylyeva, O.V., & Pashchenko, A.V. (2023). Alternatyvni metodyky rozvytku vidchuttia rytmu u estradnykh spivakiv [Alternative methods for developing the sense of rhythm in pop singers]. *Chas mystetskoi osvity "Mystetska osvita: naukovy diskusii"*: zb. ctatei XII Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. 24 bereznia 2023 r.) – Time of art education "Art education: scientific discussions": coll. Article XII All-Ukrainian science and practice. conf. March 24, 2023) [in Ukrainian].
2. Dorofieieva, V.Yu. (2018). Muzychno-teoretychni dystsypliny u suchasnii mystetskii paradyhmi: tradytsii ta novatsii [Music-theoretical disciplines in the modern artistic paradigm: Traditions and innovations]. *Molodyi vchenyi –Young Scientist*, 2 (54), 505–508 [in Ukrainian].
3. Maltseva, O.V. (2022). Pidhotovka profesiinoho estradno-dzhazovoho vokalista v zakladi vyshchoi osvity [Preparation of professional pop-jazz vocalists in higher education institutions]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Management of Culture and Arts*, 4, 113–117 [in Ukrainian].

4. Ros, Z.P. (2019). Osoblyvosti roboty z rozvytku vokalno-vykonavskoi tekhniky estradno-dzhazovykh spivakiv: navchalnyi posibnyk z metodychnymy rekomendatsiiami [Peculiarities of developing vocal-performing techniques for pop-jazz singers: A textbook with methodological recommendations]. Ivano-Frankivsk: SIMYK [in Ukrainian].
5. Samaia, T.V. (2020). Osoblyvosti muzychnoho metrorytmu v estradnomu vokalnomu vykonavstvi [Features of musical metrorhythm in pop vocal performance]. *Art Platform: Scientific Almanac*, 2 (5), 366–385 [in Ukrainian].
6. Smaglii, H.A. (2013). Teoriia muzyky [Music theory]. Kharkiv: Ranok [in Ukrainian].
7. Tormakhova, V.M. (2023). Rozvytok tvorchykh navychok na urokakh dzhazovoho solfedzhio [Development of creative skills in jazz solfeggio lessons]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*, 61 (3), 64–68 [in Ukrainian].
8. Drozhzhina, N., Yeroshenko, O., Davydov, S., Shchepakina, V., Breslavets H., & Osypenko V. (2022). Variety vocal art in the context of integration into society of the future. *Postmodern Openings*, 13 (4), 1–13 [in English].